

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929. Szerkesztőse és kiadó: tal: C. lozsvy. da Baron L. Pop (v. Bra) Telefon: 9-77. Előfiző Havonta 110, negyedé 300, egészévre 1.000. Hirdetéseik díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányási zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor P. Bukaresti szerkesztő: Hátnevelő Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lei

Péntek, 1933 Icd. 3

1693. FY SEVATH 7.

XII. ÉVI 27 SZÁM

Bernhard Shaw

A mi szerény koponyánk nehezen mer vitába szállani Bernhard Shaw-val, a nagy angol szatirikussal.

Azzal a Bernhard Shaw-val, akit egy angol élelap a világgömbbel a kezében ábrázol, amint a tekintélyes súlyú és nagy ságu labdával játszadozik, míg ő maga gyermeki derével táncol a világuir végtelejében.

Olyan fiu, mint Bernhard Shaw, aki a világgolyóval labdázik, könnyen dobálózhatik a zsidókérdéssel is.

Nem utolsósorban azért, mert Bernhard Shaw nem is zsidó.

Nem érzi a bőrén azt, ami a mi szerény koponyánkban zakatol, a zsidó elnyomás és az ebből folyó degeneráltság szenvedéseit, a hontalanság és üzöttség keserveit, amelyek végeredményben mindig csak egy konkluzióra vezetnek.

Nem érzi azt, hogy az „Isten kiválasztott népének” profétai hitét, a felsőbbrendűség és a világtörténelemben példátlan nemzeti öntudat érzését a szenvedés a nyomorúság és az elnyomás váltotta ki a zsidó népből és ez az ami sajnos az „em beriség élesztőjévé” asszimilálta azt a zsidó népet, amely most nem akar élesztő lenni, hanem boldog néppé átalakulni a maga hazájában.

Igy nem tudjuk megfogadni Bernhard Shaw tanácsait: hogy ne törődjünk az antiszemizmussal, hanem menjünk büszkén előre.

De nem értjük, hogy Bernhard Shaw miért nyilatkozik a Palesztina kérdésről olyan hangnemből, amely kétségtelenül azt bizonyítja, hogy a nagy angol író a világgömbbel való labdázása közben nem ér rá a zsidókérdéssel foglalkozni és nem érzi át a zsidó országépítésnek mély szociális tartalmát.

De a zsidóság számára kétségtelenül vigasztaló és megnyugtató: akármilyen véleményével van Shaw a cionizmusról, Palesztina virágzik és prosperál és talán ő fog csodálkozni a legjobban, mikor egészséges államot és mélyen a nép és szociális igazságokban gyökeredző zsidó kultúrát lát majd az általa lekicsinyelt Palesztinamunka nyomán felépülni.

Ötletalkalosság!

Az Uj Keletben ma, közvetlen és lendületes hangú levélben egy fiatalember számonkéri egy másik ifjutól az életutját. Azaz, hogy nem is azt, mint inkább ennek a revolvelővéssel aktivizált életutjának — a motívumát. Hogyan jöhet egy mai fiatalember abba a helyzetbe hogy szerelmi okok miatt akarjon megválni az életől, holott maga az élet legfőbb oka arra, hogy fiatalon is elbucszunk tőle. Az elkeseredés gúnyja és a fájdalom filozófiája árad ebből a levélből, amely bizonyára sok-sok fiatalember szívének hurjait pendítette. Kérdezd meg — írja — vajjon hányan lettek öngyilkosok azért, mert hiába a diplomata, mert hiába a keresztül görnyedt évek, mert hiába az ifjúság nélküli ifjúság: jött a végrehajtó, jött s elvitt mindent s mert az életnek a tartalma a pénz, mert az életnek az emberből, az igazibb, a magasabb tartalmát megpofozták és kipofozták ebből a mi életünkben, hát mi az, ami arra ösztökélne, hogy ittmaradni s várni, várni.”

Igaz, könnyű dolog vitába szállni velük azoknak, akik páholyban ülnek. De ezeket újjajnkon sorolhatjuk fel, olyan nagyon kevesen vannak. Mindenki meginstott már. Egy földrengéstől és összeomlástól rettegő jövő vihara kering most fölöttünk. Szükség van, nagy szükség a fiatalokra. Tudjuk, hogy nélkülöznek, tudjuk, hogy nincs perspektívájuk, nincsenek eszméik, amelyek lendülést adjanak a fiatalok munkájának. De van szívük, van nekik izmaik és erősek. És a jövőnek erős emberekre lesz szüksége. Ki fogja megépíteni azt az igazabb, azt a kiegyensúlyozottabb, azt az egyszerűbb, azt az őszintetartóbb és testvéribb világot, ha nem a mai fiatalok?

Buzdítsák inkább egymást átmeneti

Veszedelemes irányokban terjed az Influenzajárvány Németországban is

Berlin, február 2. Az influenzajárvány terjedőben van. A hivatalokban és az iparvállalatoknál, továbbá a rendőrség és a Reichswehr legénysége körében igen sok a beteg.

Berlinben több mint ötven népiskola a járvány miatt zárva van. A rajna-vidéki Bochumban 72 iskolát kellett bezárni a tanulók több mint felének megbetegedése következtében.

Daladier kormánya ma mutatkozik be a francia kamarában

Párizs, február 2. Daladier kormánya pénteken bemutatkozik a törvényhozában. A kamarában a miniszterelnök, a szenátusban Péancier igazságügyi miniszter fogja ismertetni a kormánypro-

gramot. A szanalási költségvetést az új kormány csak a hónap második felében terjeszti elő.

Ulster fővárosát teljesen elzárta a világ elől az északírországi vasutassztrájk

London, február 2. Ulster fővárosát Belfastot a vasutassztrájk miatt napok óta csak tengeri úton lehet megközelíteni. A mérnökök és a műegyetemi hallgatók által vezetett néhány szükségvonat sínnek felszedése és a jelzőberendezések elpusztítása miatt csak óriási késéssel és rövid távokra közlekedik.

Az északírországi vasutasok sztrájkjának támogatására az ir szabad állam északi vonalainak munkássága, összesen több mint háromezer ember szimpátiásztrájkba lépett. Ezek a vonalakon sem lehet már szó rendszeres vasúti forgalomról.

Miért toloncolták Dél-Szerbiába Macsek horvát paraszvezérét?

Párizs, február 2. Az az interjú, amely miatt tegnap Zágrábban letartóztatták és Délserbiába fogták toloncolni dr. Macsek Vladimirt, a horvát parasztpárt elnökét, a Petit Parisien tegnap reggeli számában jelent meg. Azt mondja benne Macsek, hogy horvátok és szerbek békében, jó barátságban élhetnek egymás mellett, közösen védekezhetnek a jövő támadás ellen, kölcsönösen támogathatják egymás gazdasági érdekeit: csak egységes uralom alatt nem tudnak megfélni és a horvátok soha sem fognak

beletörödni nemzeti jogaik esonkításába.

A véletlen úgy akarta, hogy a „Petit Parisien” már ma folytatja interjuszóratát és a mai közleményben Trumbics jogszláv volt külügyminiszter nyilatkozatát hozza, amely mindenben fedi az internált horvát parasztpárti vezér felfogását. Azt mondja Trumbics, hogy Jugoszlávia nemzetiségei nem fognak megbékülni a diktatúrával, mert igazán demokratikus érzelműek és a mai uralom a nemzeti érzéseket elfojtja.

nélkülözéseik közepette is ember- és világméretre, inkább a társadalomba való bekapcsolódásra, semmint arra, hogy a megsemmisülésbe hulljanak.

Vissza az egész!

Persze, hogy vissza az egész! Hitler mondotta tegnap este a rádióban nemcsak a németeknek, hanem egész Európának, már azoknak, akiket az ő személye és az ő politikája érdekel. Hitler azt mondta, hogy hohó, ő most fent van, a politikai felépítmény tetején és amit a marxisták az elmúlt tizenégy év alatt romboltak, a sok gyalázatot, amit elkövettek, azt a súlyedést, amit súlyestettek, mindaz helyre lézzen hozva négy esztendő alatt. Neki négy éves tervgazdasága van. Ezalatt mit fog ő csinálni?

Mindenekelőtt olyan állapotokat fog teremteni, hogy nyoma se legyen az inflációnak, a Ruhr-vidék megszállásának, az üzemek racionalizálásának. Minden munkanélkülit munkába állít, minden adósságot megfizet, felállítja a régi hadsereget, visszaveszi az elvesztett területeket, a gyarmatokat is és mellékesen egy kis né-

met világhegemóniát fog megteremteni. Meri hatalmon van.

Egyedül akarja mindezt létrehozni, nagyobb erőket érez magában Mussolininél, majdnem Napoleonon. Nem kér senkitől támogatást és segítséget, nem kér egyebet, csak bizalmat. Ha ezt megkapja, akkor jön egy másik rádiószóval és ebben el fogja árulni mindazoknak, akiket személye és programja érdekel, hogy az első négy éves tervgazdaság után következnek egy másik visszakozás. Ekkor vissza csinálja a háboru előtti helyzetet: kizsájtja emléket is a nagy öldöklésnek; hadi-özvegyek, hadiárva, rokkantak, leszegnyedettek és földönfutók nem lesznek többé. Kapitalisták lendületes vállalkozása, feudális büszkeség, monarchia és expanzivitás a külpolitikában, uri élet, vidám élet. Ez jön másodiknak. Fő, hogy diktátor maradjon, amíg él.

Ebben a második szövegben azután már nem bizalmat kér magának, hanem azt, hogy imádkozhassanak hosszú életért.

Amit azonban már csak a vallástalanok fognak megselekedni, minthogy Hitler ur minden religiót elvből nem vesz tudomásul.

VILÁG TÜKRE

John Galsworthy

Az idei irodalmi Nobel-díj nyertese: John Galsworthy, Londonban, a katasztrófális influenza-járvány egyik áldozataként meghalt. A betegsége alatt kiadott orvosi bulletinek arról számoltak be, hogy a nagy író apatikusan, mintegy önmagáról és életéről lemondva, minden lelki és fizikai ellenállás nélkül adta meg magát sorsának.

Ez a magatartás mintegy szervesen egészítette ki John Galsworthy emberi és írói jellemét: egy lehanyatló társadalmi réteg krónikása és irodalmi festője volt, — a dekadens angol nagypolgárságé. Ennek a valaha nagy és erős osztálynak volt kifejezője a nagy angol író, akinél az angol polgár erényeit és hibáit, tévovázait és élethez való ragaszkodását senki sem fejezte ki tökéletesebben.

Wels a széplelkű szocializmus, a légtüres térben mozgó társadalmi elképzelések, Shaw a negatív gúnyolódások költője; Galsworthy azonban bátran nézett szemébe saját osztálya problémáinak és a legmagasabbrendű művészet eszközeivel fejezte ki ennek az osztálynak minden kétségét, minden lendületét, minden letörését és minden nagyotakarását.

Stílusában, jellemző művészetében volt valami kemény szigorúság: a Viktoria-korabeli puritánok komolysága, sőt komorsága lengte be csaknem minden regényét, amelyet azonban olykor dickensai érzelmesség enyhített.

Legnagyobb műveiben: a „Forsyte Saga”-ban az angol nagypolgárság kialakulásának, küzdelmeinek és hanyatlásának hatalmas époszát írta meg, amely örök dokumentuma marad nemcsak az angol nagykapitalizmus szellemének, de mindama törekvésnek is, melyek három nemzedéken keresztül ezt az osztályt állandóan nyugtalanították.

John Galsworthy a polgári felvilágosultság és humanizmus szószólója volt műveiben. Mint ilyen a klasszikus demokrácia hívéül szegődött, hitt abban, hogy a társadalmi igazságtalanságok a polgári rendben belül is orvosolhatók. A társadalmi fejlődés törvényszerűségeit nem látta tisztán, túlságosan is művész volt ahhoz, hogy láthassa. Alakjai az írói meglátás hatalmas arcúmból jébből vannak kifaragva, mintegy örökre bevezetett és feloldhatatlanul. Az örökkévalóság az ő számára a korba és vérségbe beágyazott egyéniségében revelálódott s ez a beágyazottság megakadályozta abban, hogy a nagypolgári körökön kívülálló és általa meghatározott ellentétek nagy drámáját felérkelhesse.

Eppen ezért John Galsworthy, a szó nemesebb értelmében konzervatív volt, ha a konzervativizmust nem politikai értelemben fogjuk fel. Világszemléletében inkább a politikai liberálizmushoz állott közel, annak minden tévedésével és felemás társadalmi elméleteivel. Egyetemi éveit Oxfordban töltötte s bár — saját szavai szerint — előbb mindent el kellett felejtetni, amit előzőleg tanult, hogy íróvá lehessen: szellemi alkátán mindvégig érezhető maradt az oxfordi tudományosság gátló elfogultsága.

John Galsworthy 1867 augusztus 14-én született, a Surrey grófságban lévő Coombeban. Ügyvéd lett, de megunva foglalkozását, az irodalom művelésére adta magát. Előbb azonban hosszabb tanulmányutra indult s ezen az uton ismerkedett össze azzal a hajóskapitány nyal, aki később Joseph Conrad név alatt szintén világhírű íróvá lett. Galsworthy volt az, aki elolvassa az akkor még hajóskapitány író első írásait: továbbá irodalmi munkásságra buzdította Conraddal.

Első regénye: a „Jocelyn” 1898-ban jelent meg, de ezt a regényét még John Sinjohn álnév alatt adta ki. Első regénye nem kellett nagyobb feltűnést, igazi sikerei „Az izlandi ferizeusok”

és a „Villa Rubein“ regények megjele-
nésével kezdődtek.

Galsworthynak egyik nagy érdeme,
hogy sikerült létrehozni az írók nem-
zetközi világszövetségét: a Pen Klu-
bot, melynek célkitűzésében a pacifiz-
mus és a humanista szellem ápolása sze-
repl első helyen. Jóhiszeműsége, a va-
ló tényekkel csak halványan érintkező
idealizmusa azonban ezen a vonalon is
hajótörést szenvedett. Európa és Ame-
rika írói társadalmára ma már szigorú
és félreismerhetetlen következetessé-
ggel szakadozott különböző kategóriák-
ba: demokratákra és fasisztákra, bal-
oldali forradalmárokat és mérsékelt bal-
oldaliakra aszerint, hogy melyik tár-
sadalmi osztály problémáinak kifejezői,
harcosai, vagy hangadói.

A gondolat szabadság, amelyet Gals-
worthy a mindenkor társadalmi adót-
ságoktól függetlenül, mintegy örök és
változtathatatlan emberi szabadság-
ként képzelt el: a maga idealisztikus
követelményeit megcsufolva ma már
az írói lelkiismerettől messzeálló poli-
tikai és hatalmi szervezetek, vagy pedig
közönségesen önző érdekszövetségek
mortalitásként állnak.

Ezt a tényt Galsworthynak is észre kel-
lett volna venni, éppen az idej Nobel-
díjjal kapcsolatban, amelyet a világ-
hírű és jelentőségben nálánál maga-
sabbra kiemelkedő Gorkijjal szemben
azért nyert el ő, mert a Nobel-díj zsü-
rijének konzervatív tagjai ezt a kitün-
tetést nem akarták egy forradalmárnak
juttatni.

Mindezek ellenére Galsworthy sem
Angliában, sem pedig a többi országok-
ban, ahol művei különböző fordítások-
ban megjelentek, nem tartozott a népsze-
rű írók közé. Nem is tartozhatott, Anali-
zisének mélysége, puritán precizitása,
néha valószínűtlenül emelkedett szelle-
mü és jellemű hőseinek világa nem alkal-
mas olvasó elragadtatások keltésére.
Az igazi konzervatívok szemében tül-
ságosan liberálisnak és engedékenyen
humanistának tűnt fel, míg a „destruk-
tív“ világszemlélet hívei álmodozónak
és irreálisnak tekintették.

S ebben a körülményben adva van
egyéni és írói alkatának egész tragiku-
m. Lelkiéletével és szemléletével mélyen
begyökerezve a múltba, álmodozó nosztal-
giákkal telten a jövő felé: Mohamed kor-
porsójaként lengett az ég és föld között,
anélkül, hogy a saját képzeletvilágán
és alakjai husán és vérén kívül szilárd
bázisra találhatott volna.

Öröksége mégis fölülébb értékes. Aho-
gyan Balzac művei ma is hallhatatlannak
tűnnek, értékes dokumentumokat tárnak fel
a napoleoni és a napoleont követő Fran-
ciaország társadalmi, gazdasági és szelle-
mi életéről, — aképpen Galsworthy mű-
vei is maradandó, csaknem feledhetetlen
képeket nyújtják Anglia három polgári
nemzedékének életéről.

Egy nagy művész hunyt el benne, aki
előítéleteit is becsülettel szolgálta, soha
nem ingadozott, nem futott hivatalos ke-
gyek után, amelyek pedig az utóbbi idők-
ben gyakran inogtak feléje. Jellemes
ember volt a jellemtelenség mai infláció-
jában, derék volt a maga hité és gondol-
kodása szerint, jóakaró volt a családok és
rosszakaratuk között, erőteljes az erőt-
lenek és éppen ezért nagyhangnak kor-
szakában.

Vele a mult Angliájának egyik monu-
mentális emléke, mondhatnók: művészi
obeliszkje hanyatlott a megsemmisülésbe,
mementójaul annak az igazságnak, hogy
a földön semmi sem örök, még az a világ
sem, amelynek Galsworthy nagy és kivé-
teles krónikusa volt.

Salamon László

**Nyomda-
anyagot**

darcsus quadrát
cimrát is a gy
menniségben ke-
resdük megvétele

Cím a hirdóban

Select Mozgó

Magda Schneider

„Post-Resant 202“ (Haló itt szerelem)

a szezon legnagyobb operett-slágerében, a többi főszerepekben:
**FRITZ SCHULTZ — RALF von GOTH
PAUL KEMP**

E filmet bemutatták a bukaresti királyi palotában. Öfelsége, a király, öfel-
sége Mária királyné, Habsburg főhercegnő és főherceg jelenlétében.

**Több mint 15 millió munkanélküli
Amerikában**

Newyork, február 2. A legújabb statisztikai számítások szerint az amerikai munkanélküliek száma a tizenötmilliót túlhaladta. A munkanélküliség 37 millió embert sújt Amerikában a családtagok hozzászámításával. Az egyes ipar

ágakban a munkanélküliség a következőképpen oszlik meg: Építőipar 80, autó ipar 57, vasipar 45, mezőgazdaság 39, a vasutaknál 38 és a szállodaiiparban 30 százaléka van kereset nélkül.

Volt már sokkal hidegebb is

Ha a törtélelem megismétlődik — hosszú lesz az idei tél

Berlin, február 2. Egy német professzor — mert hiszen a német professzoroknak van ilyesmire a legnagyobb türelmük — statisztikát állított össze a téli hidegekről. A professor megállapítja, hogy 1607—1608 tele volt a legkegyetlenebb és leghosszabb. A hideg 1607 december 21-én kezdődött és 1608 júniusában még mindig nulla alatt volt a hőmérséklet. A leghidegebb nap 1608 január 20-án volt. Nemcsak Európa összes tavai és folyói fagytak be, hanem Olaszország és Spanyolország is teljesen hóval volt borítva, holott addig ebben a két államban a havat csak utazók leírásából és mesékből ismerték. A Keleti tengeren és a Bodeni tavon olyan vastag volt a jégréteg, hogy kocikkal lehetett közlekedni. Danzig mellett a tengeren még 1608 május 15-én korcsolyaversenyt rendeztek. A hordókban megfagyott a bor és fejes közben a frissen fejt tej, olyan kiadós hideg volt.

Nem ilyen kemény, azonban elég hideg volt az 1657—58-as tél is. Ennek a télnak a világpolitika alakulására is befolyása volt, amennyiben a dán-svéd háborúban a svéd hadsereg a hideg miatt nem tudott előnyomulni és február 26-án a két ország kénytelen volt békét kötni.

A leghosszabb tél 1739—40-es tél volt, amely nyolc hónapig tartott. 1739 október 24-én fagyott először és 1740 június 13-án még nulla alatt volt a hőmérséklet. Szabadka vidékén 1739 november

27-én a hőmérő — 25 fokot mutatott. A Tisza az egész télen át be volt fagyva, a vásárokat a Tisza befagyott jégén tartották meg és ökröket sütöttek a jégen. A katasztrófálisan hosszúra nyúlt tél következtében a legnagyobb nyomor lépett fel. Még áprilisban is be voltak fagyva a kutak, május végén erős hóesés volt és június közepén is fagyott.

A téli hidegnek a történelem alakulására is nagy befolyása volt. A magyar történelemből emlékezhetünk rá, hogy Hunyadi Mátyás a Duna jegén összegyűlt kismenesség választotta 1458-ban magyar királlyá. Az 1494—95-ös tél teremtette meg Hollandia függetlenségét. Ekkor alakult a batáviai köztársaság még pedig oly módon, hogy 1495 január 25-én Texel mellett hollandiai lovasok támadták meg és győzték le a tengerbe befagyott francia flottát.

A munkanélküliekre, szegény embe-
rekre, akik hideg szobában fagyoskod-
nak, csöppet sem vigasztalók ezek a példák. Őket jobban megvigasztalja, hogy máris némi enyhülés érezhető, ami sejteti, hogy igaza lesz annak a gyakorlati tapasztalatnak hogy gyertya szentelő után már kifelé megyünk a téből. S talán csak nem szakad az amugy is sok bajtól sanyargatott, világra még egy hosszú tél veszedelme is.

**Bernhard Shaw különös
véleménye a zsidókról, a
zsidókérdésről és a
cionizmusról**

„A zsidó menjen előre és ne törődjön az antiszemitizmussal“ —
egyszerűsítve az angol szatirikus a zsidókérdést

Bombay, február 2. George Bernard Shaw, a világhírű angol író világgörül-
utja során Bombayba érkezett és a Zsidó
Távírtató Iroda munkatársának a követ-
kezőket mondotta a zsidókérdésről és a
cionista mozgalomról:

— En nem látok semmi különösöt vagy
rendkívülit a cionista mozgalomban. Jó-
magam nem, természetesen, nem vagyok
ellensége a cionizmusnak és szívből kívá-
nom, hogy a zsidók megszerezze maguk
nak Palesztinát. Tudunk kell azonban,
hogy

még Anglia sem, de annál kevésbé
bármelyik más nemzet sem fogja
döntően elősegíteni a Balfour dek-
laráció megvalósítását és végre-
hajtását.

Ha önök előbbre akarnak jutni, úgy ki-
 kell fejlesztenük a maguk stratégiáját és
taktikáját. Legutóbbi rövid palesztinai
látogatásom során nem volt alkalom
mindent megtekinteni és sokat látni. Azt
láttam, hogy házakat építenek. Általában

nem lelkesített fel túlságosan az, amit
láttam: Jeruzsálem egyáltalán nem szel-
lemi város és a zsidóknak nem szabad azt
hinniök, hogy Isten egyedül Jeruzsálem-
re koncentrálódik. A zsidó istennek ilyen
formában való elképzelése divatját multa
Ha Jeruzsálemben van egy isten, úgy az
ott van Cheffieldben vagy Leedsben is.

A zsidóknak fel kell hagyniök azzal,
hogy még mindig isten kiválasztott né-
pének érezzék magukat. Ne nézzék le a
nemzsidókat, de azt se tőrjék, hogy a
nemzsidók nézzék le őket. Helytelen vol-
na, ha a zsidók is belekapaszkodnának
ugyanabba a felsőbb rendűségi komplex-
umba, mint saját népem, az irek. De egy-
általán nem látok sok jót abban, hogy a
zsidók külön egységként létezzenek, sok-
kal jobban tennék, ha assimilálódnának
a környező népekhez, amelyek között él-
nek.

— A Balfour-deklaráció — mondotta
Bernard Shaw — valóban szép dolog a
zsidók számára, de nem szép az arabok

számára. Egy kimagasló zsidó egyéni-
ség (Weizmannra céloz itt)

felbecsülhetetlen háborus szolgál-
tokat tett Angliának és meglepetés-
szerűen elutasított minden pénzbeli
ellenszolgálatot, vagy jutalmat, ha-
nem ehelyett Nemzeti Ötthonát kért
a zsidók számára Palesztinában.

Balfour ígérte háborus ígért volt.
A háboru idejében egyebet is ígért volna
Balfour a zsidóknak. Hogy a zsidóknak
bármilyen történelmi jogok volna Pa-
lesztinára, ezt sajnos nem tudom elfogad-
ni. A zsidók éppen úgy vonultak be Pa-
lesztina történetébe, mint az angolok In-
diába. És mit csináltak ott? Egymás kö-
zött is harcoltak. A zsidók igen nehezen
kormányozható népet alkottak, olvassák
csak el Josephus Flavius „A zsidók tör-
ténete“ című könyvét.

Gandhi és Jézus
A zsidó újságíró a Biblia és a Talmud
idealizált békeeszméire mutatott rá, mere
Bernard Shaw a következőket mondotta:
Gandhi és Jézus — az utóbbi zsidó —
ugyanazt tanítják, de hány nép közötti
tanításaiukat?

Az ITA munkatársa erre kifejtette
hogy az elmúlt tíz évtized alatt a cionis-
ta erőfeszítések eredményei — amelyek
az araboknak is jólétet hoztak — nagy
fejldést és fellendülést produkáltak.

Shaw erre a következőképpen válaszolt:
Ellentmondás!

— Ugyanezzel érvel Anglia is Indiát
illetőleg. Ami a héber egyetemet illeti,
kérdem öntől: mi a zsidó kultúra? Az
egyetem feladata modern tudományos kul-
turát terjeszteni. A héber egyetem ellent-
mondás önmagával szemben. Így az ox-
fordi és cambridgei egyetem is. Nem hi-
szem, hogy a zsidóknak valamilyen kü-
lönleges missziójuk volna vagy lett vol-
na. Mindez csak mythos. A zsidók még
mindig azt hiszik, hogy isten kiválasztott
népe. Súlyos tévhit ez.

A zsidó újságíró ezután azt kérdezte
Shawtól, hogyan védekezzen a zsidó az
antiszemitizmussal egyre növekedő hullámai
ellen. Shaw egészen kategorikusan és ha-
tározottan hangsúlyozta ezt mondotta:

— A zsidó menjen csak előre és ne
törődjön az antiszemitizmussal. Elitéltem
a németországi antiszemitizmus kilengéseket.
Ezek az emberek gonoszak és vadak.
Nem tudok arról, hogy a zsidók maga-
sabb pozíciókat töltenének be és mások
pozícióit foglalják el.

A világhírű angol író ezután megis-
mételte 1931 évi moszkvai nyilatkozatát,
amelyben nem többet és nem kevesebbet
mond, mint azt, hogy a zsidókérdés vég-
ső megoldása: a vegyes házasság.

EGYESÜLETI ÉLET

A Szinaj egyesület hírei. A mult szem-
bation, a Szinajegyesület rendezésében
Grosz Péter a kiváló publicista és szónok
tartott előadást meglepően nagyszámu
közönség előtt. Az előadás, mely nagyjáb-
ban a „Szinaj“ gondolat kimagaslóan ne-
mes értékének a kihangsúlyozásában
épült fel nagy és őszinte hatást váltott
ki. Targyalta az egyiptomi kivándorlásra
vonatkozó „megváltás“ szónak négyféle
kifejtését, igazi értelmezést adva a lelki
megváltásnak az ösztönök káros béklyói
alól, mely alapfeltétele a szabadság el-
érésének. Ami csak a Tóra tudása és tör-
vényeinek megtartása által érhető el. A
nívós előadást értékes hozzászólások mé-
lyítették, melyek közül a Kohn, Spitzer,
és Roöz hozzászólása keltett feltűnést. Az
előadó replikája, valamint az elnök
Fisch Sándor igen szép záróbeszédével
lelkes és meghitt hangulatban nyert
befejezést az előadás.

S. J.

A Mizrahi pentek esti Oneg Sabbat-
ján esti 8 órai kezdettel vitaelőadást tart
Strausz Béla „Kontinuitás az ifjúsági
nevelésben“ címmel. — Vendégeket szíve-
sen látnak

A gherlai WIZO Goldstein Adolfiné
elnök és dr. Vajda Jenő, KKL-biztos
irányítása mellett, kulturális tevékenysé-
ge mellett, intenzív KKL munkát végzett.
Hosszu idő után a WIZO folytatta le
Gherlán az első perselyűritést, amelynek
eredménye a következő volt: Teledi S.
300, Goldstein A. 190, dr. Köves S. 175,
Nasch B. 135, Öhlbaum B. 120, özv. Mi-
kesné 100, kisebbek 346, összesen 1.366.
Egy WIZO rendezvény 661 lejti jövedelme
zett a KKL-nek.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A
kitűnő írónő a ma asszonyának és ver-
gődő korunknak legizőbb problémáit tár-
gyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kap-
ható az Uj Kelet könyvesboltjában.

Berlin, látszik a

A centrum nem asszisztál Hitler felelőtlenségének:

Március ötödikén újra választ Németország népe

Hindenburg feloldotta a birodalmi gyűlést. Folyik a vér újra egész Németországban. Hitler és a marxizmus.

Titokban folynak az egységfrontra vonatkozó tárgyalások a szocialisták és kommunisták között

Berlin, február 2. Mint röviden jelentettük, a centrum vezére, Kaas prelátus fontos, kötelező választás kéri Hitlerrel bizonyos alkotmányjogi, szociálpolitikai és gazdasági kérdésekre, aminek megnyugtató volta nélkül a centrum ne léz helyzete ellenére nem volt hajlandó támogatni a Hitler-kormányt. Hitler úgy látszik, nem adta meg ezt a megnyugtató választ, állítólag azzal tért ki előle, hogy mindaddig nem válaszolhat, amíg a kormány pontos munkásprogramját össze nem állítja, amire a centrum a maga részéről szintén vizsgautasította Hitler felhívását, hogy a kormányzó koalícióban vegyen részt. Ezt a vizsgautasítást gyorsan követte a kormány válasza. A katolikus centrum számára szabadon tartott igazságügyminiszeri tárcát azonnal betöltötték a Schleicher-kormány volt igazságügyminiszterével, Gürtler doktorral. A koalíció így el van vetve. A Hitler-kormány nem lesz a polgári koalíció kormányzója a szocialisták blokkjával szemben, hanem a nemzeti szocialisták és jobboldali polgári pártokból alakult blokkra fog támaszkodni. A választások is e kialakulás jegyében fognak lefolyni. A katolikus centrum helyzete így meglehetősen nehéz és vizsgautasításának, hogy a kormányzó koalícióba belépjen, kétségtelenül mélyen fekvő okai lehetnek.

A centrum elutasító magatartása érlelte meg Hindenburg elhatározását, hogy a birodalmi gyűlést feloszlatja. Ennek folyamatképpen tegnap nyilvánosságra hozták Hindenburg elnök dekrétumát, amellyel az alkotmány 25. cikkére való hivatkozással feloszlatja a birodalmi gyűlést, tekintettel arra, hogy munkaképes parlamenti többség nem tud kialakulni. Az új birodalmi gyűlési választásokat az elnöki dekrétum március 5-re tűzte ki.

A feléledt polgárháború
Berlin, február 2. A berlini rendőrfőnök az utóbbi napokban sűrűn előfordult véres összecsapások miatt betiltotta a felvonulásokat és általános sztrájkra való féktelen uszításai miatt a kommunisták gyűléseit. Több kerületben voltak revolveres támadások jobb- és baloldali szélsőségek között több sebesüléssel. Az esti órákban 29 nemzeti szocialistát és 23 kommunistát tartóztattak le.

Hatalos áldozatok követelő harc
Folyt a rajnavidéki Krefeldben, ahol 4 halottja és több életveszélyes sebesültje van a kiújult politikai összecsapásoknak. Duisburgban a tüzharcban egy nemzeti szocialista életét veszítette, Bochumban hatvan sebesültje van a politikai harcoknak.

A halberstadti kerülethez tartozó Wernigerodeban, továbbá több szászországi ipari városban és a sziléziai Oppelnben és Breslauban szintén voltak összecsapások több-kevesebb sebesüléssel. Erfurt kormányzó elnöke a kerületben tiltotta a gyűléseket és a felvonulásokat. Hasonló rendelkezést fogantatosított a lübecki szenátus is az egyre türelmetlenebbé váló helyzet további elfajulásának megakadályozására.

Újabb jelentés szerint Pforzheim ipari negyedében újabb összecsapások voltak a politikai ellenfelek között. A kommunisták pártirodát a hatóságok lepecsételték. A külvárosi kerületekben szurt, vágott és lött sebekkel nyolc súlyos sebesültet szedtek össze s szállították kórházba.

Egyidejűleg Herzogenrathban az üveggyár körül újabb politikai összecsapások voltak. A kommunisták tömege elzárja a gyári bejárókat, hogy a munkát akadályozzák. A dolgozni akarók s a szélsőségek között közelharc folyt. A rendőrség gumibotokkal és riasztó lövésekkel választja szét a harcolókat.

Ki van zárva a kommunista párt feloszlatása

Berlin, február 2. Egyelőre kizártnak látszik a kommunista párt betiltása, mert

ez ellentétben állana az alkotmánnyal, amelyre az új birodalmi kormány is esküdt. Valószínűbb, hogy a párt működését inkább közigazgatási intézkedésekkel fogják megnehezíteni.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy titokban tárgyalások folynak a szocialisták és a kommunisták között a közös front kialakításáról.

Nem lehet tudni, hogy sikerül-e megegyezést létrehozni. A szocialisták ugyanis ellene vannak az általános sztrájknak, mert ez kudarcra is végződhet, míg a kommunisták tovább agítálnak az általános munkabeszüntetés érdekében.

Hitler-frázisok a rádióban
Berlin, február 2. Hitler kancellár tegnap este a berlini rádió mikrofonján

át rádiószózatot intézett a német néphez, amelynek szövegét miniszterházaival megelőzőleg megvitatta. A kancellár azt hangsúlyozta, hogy a 14 éves marxista uralom lesüllyesztette Németországot s az esetleg egy évig tartó kommunizmus végkép romba döntené.

A baloldali szélsőségek hatalomra kerülésének megakadályozása az új birodalmi kormány feladata.

Hitler bizalmat kér kormánya számára, melynek tagjai dolgozni akarnak és tudnak is. Felhívja a nemzetet, álljanak mellé s a kormány igéri, hogy négy éven belül helyreállítja, amit a marxizmus másfél évtized alatt lerombolt. — A kancellár szózatát közvetítették Amerikába is.

Egy magasállású állami főtisztviselő is részt vett a bukaresti szovjet-kémkedésben

Bucaresti-Bukarest, február 2. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti főpostán leleplezett kémkedés nyomozása változatlan energiával folyik tovább. Tegnap a kihallgatások eredményeképpen újabb letartóztatás történt. A szovjet-kémkedési ügy egyik legérdekesebb alakja került a sziguranca kezei közé Jordan Gospodinov személyében, akit a kémkedésben résztvevő büntársak „mizsternek” neveztek, mert minden körülmények között nagy nyugalommal és hidegvérrel nézett szembe az eseményekkel. Gospodinovval a bécsi kémközpont hozta összeköttetésbe Tewekelewt. Őt levélben bizták meg parancsnokai azzal, hogy keresse fel Gospodinovat és használja fel szolgálatait. Gospodinov a bukaresti V. kerületi pos-

tahivatal tisztviselője volt és Tewekelew hivatalában kereste fel. Itt a kémek nyelvén szólva — felismerési levelet adott át neki, amelyben Gospodinovat értesítették, hogy milyen minőségben dolgozik Tewekelew a kém szervezetben.

Gospodinov kihallgatása alkalmával beismerte, hogy állandó összeköttetésben volt Tewekelewwal, bár előbb tagadta a bűnrészességet. A sziguranca megállapította, hogy Gospodinov a bécsi kémközpont utasításai alapján működött, mert ő már régi alkalmazottja a központnak. Mikor Tewekelew az országba jött, Gospodinov már régen működött. A Tewekelewwal való szembesítése alkalmával kiderült, hogy Gospodinov az ugynevezett rekrutáló kém volt,

Szinkör Mozgó Aranypók

Írta: Edgar Wallace.
Főszereplők:
Edmund Lowe
Lois Moran
és az 1932-es losongeesi Olimpiász.
Kétös műsor! Jón:

Nem kérdem, ki vagy?
Bolváry, Robert Stolz, Liane Haid, Guslav Fröhlich.

A hadsereg pártokfelettsége
Berlin, február 2. Von Blomberg tábornok, birodalmi hadügyminiszter kiáltványt intézett a Reichswehrhez, melyben kihangsúlyozza, hogy fenn akarja tartani a birodalmi hadsereg pártok felettséget s nem tartja kívánatosnak, hogy a politika beférkőzzék a hadseregbe.

aki megkönnyítette Tewekelew kémtevékenységét.

Gospodinovnak egyik alkalmazottja Ivan Floroff volt, aki a központi táviróhivatalban teljesített szolgálatot. Floroff volt a kém szervezet egyik legfontosabb munkáját végző tagja, mert az ő kezén mentek keresztül a sifirozott táviratok.

A kémkedéssel kapcsolatban — a Cuvantul szerint — a sziguranca letartóztatott egy elég fontos közhivatali betöltő személyiséget, akinek nevét a nyomozás érdekében egyelőre titokban tartják. A lap szerint a sziguranca nagy súlyt helyez ennek az embernek való mására, mert lehetséges, hogy az ő információi alapján komoly államtitkoknak jön nyomára a rendőrség.

Nem kérnek a védők fegyelmet a szeszmonstrepör bírái ellen

Légből kapottuk a minősítik a védőügyvédek egyes kolozsvári lapok híreszteléseit.

Dr. Klein Miksa nyilatkozata

Cluj-Kolozsvár, február 2. (Az Uj Kelet tud.) A feketeszesz-monstreper tegnapi tárgyalásán Dux Salamon tanu kihallgatása közben botrány tört ki. Klein Miksa dr. megkérdezte a tanutól, hogy Colfescu ügyész milyen kérdéseket intézett hozzá tegnap, amikor nála külön kihallgatás volt.

— Igaz-e — kérdezte Klein Miksa dr., — hogy Colfescu aziránt érdeklődött, nem-e Xantopol védőügyvéd tanította be hamis tanúzásra?

Az elnök nem engedi feltenni a kérdést, de Klein Miksa ragaszkodott ahhoz, hogy Dux feleljen a feltett kérdésre.
— Colfescu ügyész hamistanuzási vádat akar kovácsolni az ügyvédek ellen. Ezért

ujabb feljelentést tettem ellene a főügyészségen.

Ducusara megvonta a szót Klein Miksa dr.-tól, mire Xantopol ugrott fel a helyéről és kijelentette, hogy mindaddig beszélni fog, míg az elnök a tárgyalást fel nem függeszti.

Általános meglepetésre erre Decusara elnök szünetet rendelt el, majd visszatérve, péntekre napolta el a tárgyalást.

A tegnapi eseményekkel kapcsolatban Klein Miksa dr. a következő nyilatko-

zat közzétételére kérte fel szerkesztőségünket:

— A Kolozsvári Friss Ujság és az Ellenzék csütörtöki számában a szeszmonstreperrel kapcsolatban a tudósítás jelent meg, hogy a védelem a per bírái ellen fegyelmi vizsgálat megindítását fogja kérni. A védők a legnagyobb megdöbbenéssel olvasták a lapnak ezt a híret és védőtársaim nevében is közölnöm kell, hogy ezekből a tudósításokból egy árva szó sem igaz, mert a védőknek eszköz ágában sincs hasonló eszközökkel operálni. A védők a törvényszék iránt a köteles tisztelettel viseltetnek és soha nem vonták kétségbe a törvényszék tagjai részrehajhatatlanságát és objektivitását. Eppen ezért a leghatározottabban megcáfolok minden ilyen légből kapott és a védők ügyvédi presztízsére is mélyen sértő híresztelést és a védőügyvédek megkívánják mindazoktól a lapoktól, amelyek ezt a hírt nyilván elírásból terjesztették, hogy azt megfelelő módon helyreigazítsák.

— Ez a nyilatkozat — folytatta Klein Miksa dr. — természetesen független attól az akciótól, amelyet a védelem Colfescu ügyész erőszakos magatartása letörésére folytat, de ez semmiesetre sem irányul és nem is irányulhat a törvényszéknek hivatásuk magaslatán álló tagjai ellen.

A szilágysági „Mera” autobusz-vállalat

1933 január 5-ől

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huzdin—Clucea—Urieul Sivaniei—Zălau közösti,

I. járat indul Clujról 8.30 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 12.30 és Zilahra 13.30 órákor. Tasnádra 15.15, Nagykárolyba 16.15 órákor.

II. járat indul Clujról 15.45 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 19.35 és Zilahra 20 órákor.

Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Fűtött új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autobusz állomástól.

Vermes Ernő a Zs. N. Sz. elnöke Nagyszalonon felavatja a Barisszia Chavér-Kavod-jait

Reiter Lunka előadást tartott a WIZO hölgyeknek. WIZO és Noar estély Nagyszalonon.

Oradea-Nagyvárad, február 2. Január 28-án szombat este jólsikerült táncestélyt rendezett a szalontai WIZO-AVIVA-Barisszia a Noar és WIZO javára. A fényesen kivilágított Redout nagyterme zsúfolásig megtelt a táncoló párokkal. Nagyváradról is számosan vettek részt az estélyen.

Vasárnap délelőtt Fenyvessy Ferencné a WIZO társelnökjének lakásán Reiter Lunca országos ügyvezető tartott előadást szépszámú hölgyközönség jelenlétében, a WIZO programjáról és célkitűzéseiről. Az előadáson megjelent hölgyek a legnagyobb lelkesedéssel vállalták a WIZO csoportban való részvételt. Délutáni előadás keretében elvégezték a taggyűjtést és máris 30 taggal rendelkezik az újonnan megalakult WIZO csoport.

A hitközség tanácstermében testületileg jelent meg az Aviva-Barisszia, hogy résztvegyen a Barisszia chavér kavod-ok felavatásán. Dr. Nébel Imre főrabbival az élén megjelentek a chavér-kavod-ok. Kardos T. György ros-rison nyitotta meg az avató ünnepséget, felkérte Vermes Ernőt a Zs. N. Sz. elnökét, hogy tartsa meg avató beszédét.

A parlagon heverő ugart, az ifjuság megpróbálja felszántani. Ez történik Szalontán is, mondotta Vermes elnök. Örüljünk annak, hogy olyan problémáink vannak, amelyek a zsidó soron vannak hivatva változtatni. Kézszel fogható reménységünk van már és ez Erec-Jisrael. Majd ünnepélyes hangulatban átnyújtotta a Barisszia couloirjeit.

Chavér-Kavod-oká avatták: dr. Nébel Imre főrabbit. Katz József hitközségi elnököt, dr. Kálmán Jenő, dr. Pollák Emil, Kardos József, Farkas Kálmán, Farkas Ernő, Preisz Dénes, Eisler György, Glück Dénes, Guttmann Miksa, Szilás Sándor, Rubin Sámuel, Reinitz Mór, Salamon Ferenc, Sachs Simon, Szántó Márton, Reich János, Mautner Arnold, Weisz Jakab.

Dr. Nébel Imre főrabbi a szentírás szavait idézve köszönetet mond a megtisztelésért. Berkes Dávid a nagyváradi zionista ifjuság nevében mondott üdvözlő beszédet az újonnan felavatott tagokhoz. Kardos T. György a Barisszia harmadéves évfordulójáról beszélt.

Vermes Ernő a Zs. N. Sz. elnöke zárószavában a helyi csoport élet lehetőségéről beszélt, majd javaslatára dr. Kálmán Jenő elvállalta a heti Dienst-ek megrendezését. Az avató ünnepség lelkes hangulatban a Hatikva eléneklésével be zárult.

Tudósításunkban külön meg kell említenünk a legszebbben fejlődő szalontai Aviva-Barisszia mozgalomról. Állandó nevelő munkát végeznek. Felvilágosító előadásokat tartanak és Birjonokat képeznek ki. Megemlítésre méltó még Katz József hitközségi elnök elismerésére, aki az ifjuság rendelkezésére bocsátotta helyiségeit fűtéssel és világítással. A templomban megengedte a Keren Kajemetre való Nagyszalonra például szolgálhat több szöderozást is.

Elhamvasították Galsworthy halottját

London, február 2. Galsworthy földi maradványait csütörtökön elhamvasították. Az angol király a nagy író özvegyéhez részvéttáviratot intézett férje halála alkalmából. Galsworthy irodalmi hagyatékában regénykéziratot találtak a „Várakozó leány” és a „Vadon virága” már megjelent összefüggő regények III-ik részét. A posthumus regény közelebből meg fog jelenni az angol könyvpiacra.

— Vicki Baum: Baleset. A Grand Hotel és a Helén doktorkisasszony szerzőjének legújabb szenzációs könyve. 330 oldal, egészvászonkötésben az Athenaum 48 lejes sorozatának 15-ik kötete. Kapható mindenütt, kérje a sorozat prospektusát Lepagától Kolozsvár.

Raktárhonnan lévő zsidótárgyak könyveket olcsón kiadásuk:
Max Nordau: dr. Kohn — 25 L
Felix Weitsch: A zsidókérdés a modern eszméramlatok tükrében — 25 “
Solem Alejhem: Leégett nemesek — 10 “

Robu lelövészettel fenyegette meg ma Luput a kamarában

Calinescu belügyi alminiszter boxerral és buzogánnyal bizonyította a képviselők előtt a vasgárdisták és cuzisták terror cselekményeit

Ujra fegyelmi bizottság elé utalták Robu. Égbekiálító botrányok színtere volt szerdán a kamara

Mit műveltek keddről szerdára virradó éjjel a cuzisták Bukarestben?

Bucuresti-Bukarest, február 1. (Az Uj Kelet tud.) A kamara megnyitásának másodnapján már hatalmas hullámot kavartak fel a cuzista képviselők botrányai. A feltűnően barátságos együttműködésben dolgozó Cuza-párt és a Vasgárda olyan skandalumot provokált a mai ülésen, ami még a romániai képviselőházban is szokatlan. Boxereket mutogattak egymásnak, öljentek a képviselők és Lupu dr.-t lelövészettel fenyegette meg az antisze mita képviselők „enfant terrible”-je, Robu.

Elsőnek Hanibal Teodorescu a vereszkánus szólat fel, aki pártja nevében deklarációt olvasott fel. Ebben Averescu nép pártja azt állapítja meg, hogy titkos erők meggátolják a komoly pártokat politikai működésükben és ezzel az alkotmányos kormányzást lehetetlenné teszik. Kifogásolja a kormányt, mely eddigi ténykedésével nem tett egyebet, minthogy a tekintély elvét kompromittálta.

Kik a jogok igazi kezesei
Radulescu-Mehedinti a többség nevében refraktál azokra a felszólalásokra, amelyeket az egyes pártok képviselői a kormányváltozással kapcsolatban intéztek a kormányhoz. Kijelelni Radulescu-Mehedinti, hogy a nemzeti parasztpárt szívesen ment volna Maniuval élén ellenzébbe, ha az ország lakosságának bizalma nem fordult volna olyan ékesszólóan feléje. Ugyanakkor a korona is biztosította bizalmáról a pártot melynek vezére azért továbbra is Maniu és Mihalache maradnak, ha most Vaída is a kormány elnöke.

Közben az ellenzék padsoraiban nagy vihar tör ki. Pop-Csicsó István csak nehezen tudja helyreállítani a rendet.
El fognak simulni a konfliktusok

Beszédét folytatva, kijelenti Radulescu-Mehedinti, hogy a nemzeti parasztpárt mélyen az alkotmányosság alapján áll és azok a konfliktusok, amelyek az alkotmányos fórum és a párt elnöke között felmerültek, újra el fognak simulni. Megvan győződve róla, hogy az ellentétek kiegyenlítődnének és Maniu még együtt fog működni a kormányban Vaídával.

Spineanu, a ház alelnöke refraktál Mihaleucscu lupista képviselőnek, aki őt titanosaurusnak nevezte. Nincsenek fölösleges jövedelmei, az állami sorsjegy akcióitól összesen 8 ezer lej fizetést kap havonta.

Stalescu vasgárdista Madgearu tegnapi kijelentésére válaszol, amelyben a volt pénzügyminiszter kijelentette, hogy a parlamenten kívül anarchikus elemek agitatálnak. Tiltakozik a pénzügyminiszter vádjai ellen, amelyek nem felelnek meg a valóságnak.

Codreanu a „nemzeti hős” sírjáról

Codreanu megy fel a szószékre. Szóvá teszi, hogy a vasgárdisták tüntetése során a rendőrség bemoeszkolta és ezzel megszenstelenítette a keresztet vívő pap ruháját és eltörte a keresztet, amit a „nemzeti hős” sírjára akartak elhelyezni.

Codreanu sorozatosan nem a névtelen katonai sírjáról, hanem a nemzeti hős sírjáról beszél. Interpellációt jegyez be egyben a fizetésredukciók ügyében, mert nem türehtő el az, hogy a kis tisztviselők fizetéseit redukálják, ugyanakkor pedig mások százazereket inkasszálnak az államkasszából.

Manu lelkes: Kik azok, akik százazereket vesznek fel? Én úgy tudom, hogy egyes alakulatok demagógiát a falvakban azért agitatálnak, hogy az emberek ne fizessenek adót.

Calinescu Armand belügyi alminiszter megy fel a szószékre, hogy Codreanu beszédére válaszoljon:

Diákok, vagy közönséges bűnözők?
— Képeket készítettünk a vasgárdista

tüntetőkről — kezdte beszédét Calinescu. Ezeket a képeket arcokat láttam, melyek megdöbbenettek. A vasgárdista tüntetők nem lehettek diákok,

azok az arcok nem diákok, hanem közönséges bűnözők arcai.

Ugyanazoké, akik az elmúlt éjszakán békes járókat, köztük hölgyeket terrorizáltak. Megverték mindenkit, aki nem akart egy lapot megvenni.

Ezen a lapon A. C. Cuza arcképe látható, amint egy karddal lesújt valamire és az van aláírva, hogy ő az ország megmentője.

(Derűtlenség.) Ugyanezek a tipikus bűnözők éjjel három órakor egy vendéglőben összeverekedtek a rendőrökkel, betörték egy rendőrkomiszáriátus ehlyiségébe és bántalmazták egy tisztviselőt.

Közöttük volt Stalescu vasgárdista képviselő ur és a diákkör elnöke is...
Az alminiszter szavaira nagy vihar tör ki a cuzisták padjai között.

Codreanu: Gyerekes kitalálások, közönséges hazugságok. Inkább arra feleljen, hogy miért szenstelenítették meg a pap ruháját. Isten meg fogja verni azokat akik a keresztre emelték kezüket.

Cuza és Stalescu egyszerre akarnak beszélni, de Spineanu alelnök rendet teremt.

Boxer és buzogány
Calinescu: Bemutatom azokat az eszközöket, amelyekkel a vasgárdisták és a cuzisták dolgoznak.

Calinescu magasan tartja a kezét és egy boxert, valamint egy buzogányt mutat fel a képviselőnek.

A cuzisták és vasgárdisták között óriási a zaj. Gh. Cuza és Stalescu újra beszélni akarnak, de Spineanu Ghimbasanu lupistának adja meg a szót.

Kitör a botrány

Az antisze mita képviselők padjaiban olyan zaj van, hogy Spineanu megígéri, hogy Ghimbasanu után beszélni hagyja őket.

Közben Robu öljre megy az egyik lupista képviselővel.

Ghimbasanu a tisztviselők fizetésredukciójá ellen tiltakozik és követeli, ha a tisztviselők fizetését redukálják, úgy csökkenteni kell a képviselőház tagjainak fizetését is.

Gh. Cuza megismétli Codreanu szavait. Interpelláció hangzott el a keresztet és a papöltényt megszenstelenítése ügyében és a belügyi alminiszter gyermekme

séket mond. De ez is csak egy hónapig fog tartani, mert egy hónap múlva a kormány meg fog bukni.

Dr. Lupu gunyos megjegyzést tesz a cuzisták felé, mire Robu neki akar rohanni. Ghimbasanu megakadályozza. Óriási tumultus. Robu és Ghimbasanu bírokra kelnek, az egyik cuzista a padra ugrik, hogy onnan ugorjon Lupu fejére, de meg akadályozzák. Ghimbasanu boxert ránt és megfenyegeti Robut

Spineanu az óriási lármában felfüggeszti az ülést. A kvestorok rendet teremtnek, majd szünét után újra Gh. Cuza folytatja, de a lupisták állandóan megzavarják. Robu átkokat szór Lupuék felé, amiért az elnök kétszer rendreusítja.

Lupu: Terrorizálják a parlamentet és prédikálnak, mint az álpróféták. Ezek a tribünnék és a közönségnek tartanak itt szónoklatokat, hogy aztán tele legyen az ország, hogy milyen kiváló államférfiak és hogy meg fogják menteni a hazát.

Robu magából kikelve ordít. A lupisták visszaordítanak.

Gyönyörű szavak

Stoica ezredes:

Maga állat, maga barom, maga azért jött ide, hogy botrányt csináljon! Egyéb munkát nem végzett, minthogy megvert egy zsidó képviselőt.

Lupu: Amennyiben az elnök nem tudja megrendszabályozni a cuzistákat és vasgárdistákat, akkor megrendszabályozzuk mi magunk.

Robu odakiált a szószékről távozó Lupunak:

Vigyázz, mert lelőlek, mint egy kutyát!

Lupu kivörösödve, magából kikelve rohan vissza a szószékre:

— Elnök ur, hallotta? ez a nyomorult lelövészettel fenyegetett meg!

Irtóztos láрма a cuzisták és a lupisták ismét egymásnak rohannak. A cuzisták mindenáron Lupuhoz akarnak férközni, de ezt körülveszi testőrsége. Robu háborzongató átkokat szór Lupura, Lupu sem szégyeli magát viszonzni.

Az elnök közben

az életveszélyes fenyegetésért fegyelmi bizottság elé utalja Robut

és berekeszti a kamara viharos ülését.

Lupu és Robu még mindig farkasszemet nézve átkozódnak, de végül Lupu mégis elhagyja az üléstermet. Robu azonban itt marad és üvölt magában, míg a terem csknem egészen kiürül...

Feltűnő ujitásokat tartalmaz az új banktörvény

A fővárosban magánbank 20 millió, részvénytársaság 60 millió minimális alaptőkével dolgozhatik.

Bucuresti-Bukarest, február 1. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium elkészítette az új banktörvény tervezetét, amely néhány feltűnő intézkedést tartalmaz. Ezek szerint azok a magánvállalatok alaptőkéje, amelyek bankügyletkeket foglalkoznak, a fővárosban minimum 20 millió lehet, míg a részvénytársaságok hatvanmillió lej minimális alaptőkével kell, hogy rendelkezzenek a fővárosban. A vidéki városokban az alap tőkét esetről esetre állapítja meg a Felsőbb Banktanács. Betéteket csak az erre felhatalmazott pénzügyintézetek fogadhatnak el és a betétek összege nem haladhatja tul az alaptőke tízszeresét.

Azok a bankok, amelyeknek betétek felvételére engedélyük lesz, a betétek husz

százalékáig állandó forgótőkével kell hogy rendelkezzenek. Ebből 12 százalék lehet kötelezvényekben, de 8 százalék minimum feltétlenül készpénzben.

Az alapítók két évig nem vehetnek fel kölcsönt saját bankjaiktól. Az igazgatók nem lehetnek más pénzügyintézetek igazgatói tagjai és nem bonyolíthatnak le bankügyleteket saját folyószámlájukon. A meglévő vállalatoknak öt év áll rendelkezésükre, hogy az új törvény követelményeihez alkalmazkodjanak.

A bankok ellenőrzését úgynevezett „Felsőbb Banktanács” (Consiliul Superior Bancar) fogja ellátni, melynek fenntartására a bankok alaptőkéjének és tartaléktőkéjének egy ezrelékét fogják évente beszedni.

Amerika és a Monroe doktrina

Mikor I. Monroe, az USA 5-ik elnöke, államtitkára, Adams János Quiny által 1823. dec. 2-án közzétette ismeretes proklamációját, az akkori európai diplomácia, mint egy politikai egzotikum felett, mosolyogva tért napirendre.

Maga Monroe elnök sem gondolta, hogy az az ünepélyes tiltakozás, mely a Metternich-féle szent szövetség abszolutisztikus törekvéseinek Amerika szabad földjére való kiterjesztése ellen szólt, valaha politikai dogmává sűrűsödik és ez a doktrína valaha évtizedekre fogja megszabni az USA külpolitikájának útját, de arra sem igen gondolhatott a fiatal köztársaság elnöke, hogy ez a doktrína valaha nemcsak Amerika, de egész Európa külpolitikáját is ellensúlyozhatatlanul befolyásolni fogja.

Monroetől kezdve minden elnök kormányzati hittétele lett az az elv, hogy „Amerika az Amerikaiaké”, melyre az európai diplomácia nem fordított nagyobb figyelmet, mint amelyet egy óceán-túli állam belső politikai irányelve érdemel. A csodálatos éleslátású európai diplomácia első ízben csak 1896-ban figyelte meg, mikor Cleveland elnök az Anglia és Venezuela közötti küzvettségben Venezuelát támogatta, sőt nyíltan megveres beavatkozással fenyegetőzött. Ez időtől kezdve Anglia is kénytelen volt Monroe elvét komolyan venni s hátr amerikai érdekei más irányt követeltek, mégis kénytelen volt az Amerikával szemben követendő politikáját ennek az elvnek a korlátai közé szorítani.

Monroe elvét, melyet eredetileg a fiatal köztársaság önvédelmi érdeke diktált, az iparilag és kereskedelmileg hatalmas arányban fejlődő állam néhány évtized alatt már imperialista tartalommal töltötte meg, mely aztán megindította az évtizedek óta tartó csendes harcot a tengerek hegemoniájáért nyugaton Angliával, keleten Japánnal szemben.

E cikk szerény keretei nem engedik meg ennek a harcnak a részletezését, melyek a napi sajtóból eléggé ismeretesek. Elég ha az eredménytelenül feloszott londoni tengeri leszerelési konferenciára utalunk, mely elsősorban ennek a kérdésnek jegyében folyt le és amely ugyancsak ennek a kérdésnek a nehézségein borult fel. Az annyira szándékosan előterbe tolt francia-olasz flottaegyezmény csak leplezte ezt a nagy problémát, amit az olaszok helyesen már idejében felismertek és akik éppen ezért nem is voltak hajlandók vállalni a konferencia eredménytelenségének odiumát.

A hegemonia kérdése tehát nyitva van — és ennek a problémának világpolitikai jelentősége következtében a Monroe-doktrína is elvesztette tartalmát, de véglegesen akkor vált tartalmatlanná, mikor Amerika beavatkozott a világháborúba.

Természetes is az, hogy egy 90 milliói hatalmas állam, mely gazdasági érdekeivel megszámlálhatatlan szálakkal van egy földrészhez fűzve, ugyanakkor politikailag nem izolálhatja magát és nem tarthatja magát távol annak a világrésztől a belső ügyeitől, melynek változásához beavatkozásával döntően járult hozzá.

Azzal a ténnyel, hogy Wilson versaillesi szereplése óta az amerikai diplomaták csak mint megfigyelők vesznek részt az európai ügyeket érdeklő konferenciákon, már nem lehet betönni azt a rést, melyet a mult eseményei ütöttek a Monroe-doktrínán.

Bár Amerika hivatalos személyiségei részben tradícióból, részben talán mert felelősségteljesebb, súlyosabb európai problémával szemben még mindig szeretik magukat ezzel a doktrínával elbástyázni, félhivatalos személyek hova tovább mégis mindinkább függetlenítik magukat ettől a szabad mozgást korlátozó kormányzati béklyótól.

Borah szenátor, aki a szenátus külügyi bizottságának ma kétségkívül a leg súlyosabb szavú tagja, gyakran hallatja szavát olyan speciális európai problémákban is, mely az ilyen problémák alapos ismerete mellett még amellelt is bizonyít, hogy az idők és az események régen túlnőttek a több mint 100 éves doktrínán.

De ha politikai tekintetben távol is tartja magát Európától, annál inkább hallatja szavát pénzügyi kérdésekben és el kell ismerni, hogy intranzigensebb álláspontot a legridegebb magánhitelező sem tanúsíthat ma adósság szemben.

A háborús adósság kérdése mint egy gyógyíthatatlan rákfene ragódik Európa testén és nincs politikai vagy gazdasági tekintély, aki ennek a kérdésnek a megoldási módját vagy idejét az ügyek jelen-

legi állása mellett — megközelítőleg is — meg tudná jósolni.

Kyness megállapításai a békeszerződések pénzügyi részének tarthatatlanságáról nagyon is ismeretesek, de annál kevésbé ismeretes az, hogy Borah szenátor már 1926-ban a háborús adósságok eltörlését („Cancellation”) propagálta. Borah szenátor szinte évnnyi pontossággal megjósolta ezt a gazdasági összeomlást és számszerűleg mutatta ki, hogy Európa összeomlása magával fogja rántani Amerikát is.

A prosperitási áldásaiban duskálkodó amerikai közvéleményt ez az akció tulságosan nem érdekelt, érdekelte ellenben a bankok és trösztök urait, akik aztán a leghevesebb harcot hirdették Borah szenátor és csoportja ellen és a szolgálatukban álló sajtó útján a közvéleményre is befolyást gyakoroltak.

Az események Borah szenátort igazolták, de a Wall Street urait még a 11 és fél millió munkanélküli forradalmi hangulata sem tudta meggyőzni.

Ki tudná azt megmondani, hol tartana ma a világ, ha akadtt volna Amerikában néhány olyan éleslátású államférfi, aki Borah gazdasági koncepcióját magáévá tette volna s ki tudja nincsen-e ismét igaza Borah szenátornak, aki a Times amerikai tudósítójával legutóbb történt beszélgetése folyamán kijelentette, hogy a háborús tartozások elengedése egy magában ma már a válságot meg nem oldhatja.

Közismert tény ugyan az, hogy az általános leszerelés fejében Amerika többször kijelentette abbéli készségét, miszerint hajlandó messzemenő engedmények-

re is — ezek a kijelentések azonban csak a nagy általánosságban mozogtak, melyek komoly tárgyalás alapját sohasem képezték.

Amennyire egyszerű ez a kérdés amerikai szemmel nézve, annyira komplikált általános európai szempontból, mert hogy Európa leszereljen ebben a nacionalista ideológiában feszült atmoszférában — elgondolni is képtelenség.

Európa államait ma négy csoportra lehet osztani: a győzők, a legyőzöttek, a volt semlegesek és az újonnan alakult államokra. A győzők a győzelem eredményeinek megtartásáért, a legyőzöttek az elvesztett területek és javak visszaszerzéséért, míg az újonnan alakult államok a ki nem elégített nemzeti aspirációkért fegyverkeznek, amihez még hozzájárulnak a háboru stratégiai és technikai tanulságai is.

A népszövetség, mely egyedül volna hivatott ebben a káoszban rendet teremteni, csodálatos ügyességgel kerüli — és ha már a nagytömegek óhajára szembe kell néznie a problémával, kifoghatatlan leleményességgel talál okot az elodázására.

A népszövetséget ebben a kérdésben még mindig a győzők, nem pedig a béke szelleme hatja át, a győztes államok államférfiai pedig mindig igazolva látják politikájukat abban a mérsékelten táplált nacionalizmusban, melyet a tőkés kis csoportja érdekeinek megfelelően irányít.

Ez a kérdés az, melyen keresztül Amerikának bele kell kapcsolódnia az európai problémákba. Kötelessége ez Amerikának már annál is inkább, mert mindazért a nyomorért és káoszért, ami ma Európában van, ő is felelős és valamikor mind ezért a történelem ítélőszéke előtt is felelnie kell.

Dr. Gál Gábor (Belényes)

SZINNÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az aranypók és az Olimpiaszfilm.
Péntektől kezdve szokatlanul gazdag műsor fut a Szinkör Mozgóban. Az első film a legújabb nemzetül beszélő Paramount-zsurnál. Ezt követi Edgar Wallace világhírű regényének, az Aranypóknak filmje Edmunde Lowale és Lois Morannal. Végül az 1932-es los-angelesi Olimpiász közel ezer méteres filmjét vetítik, amely az olimpiász legkimagaslóbb eseményeit kitűnő felvételekben örökítette meg.

A Szinkör Mozgóban a jövő héten jön a szezon egyik legnagyobb sikerű operettje, a Nem kérdem, ki vagy? A Nem kérdem ki vagy rendezője Bolváry. Zenéjét szerezte: Robert Stolz. Főszereplői: Liane Haid és Gustav Fröhlich.

Az Opera műsora

Péntek, február hó 3.: Faust és Valpurgis éjszaka (P. Stefanescu-Goangá baritonista fellépésével.)
Vasárnap, február 5. (este): A madarász.

CORSO-MOZGO műsora

A tékozló fiu. Gustav Fröhlich, Hermann Thimig, Lucie Englisch, Ida Wüst.

SELECT-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 óraker:
Szombat 3, 5, 7 és 9 óraker:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraker:

Post-restant 202 (Halló itt szerelem) Szezonunk legbájosabb operett-slagere. Főszerepekben: Schneider Magda, Fritz Schultz, Ralpf von Goth, Paul Kemp.

URANIA-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 óraker:
Szombat 3, 5, 7 és 9 óraker:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraker:

Az üldözött bosszuja. Szenzációs kalanddráma. Főszerepekben: Richard Barthelmes. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiroadó.

ROYAL-MOZGO műsora

(Parkamara u) palotájában)
Ma, pénteken szenzációs műsor: Három ifju sziv. Főszerepekben: Lilian Harvey, Willy Fritsch, Willy Forst.

Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Köpenicki kapitány. Vigjáték. 10 és 15 lejes helyárak.

Szinkör-Mozgo műsora

Péntektől 3, 5, 7 és 9-kor Az aranypók és Olimpiaszfilm. Edgar Wallace háboruzongató regénye, a főszerepekben: Edmond Lowe és Lois Moran. És az 1932-es losangelesi Olimpiász közel ezer méteres filmje.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, február 3.

Bukarest, 21: Filharmónikus hangv.
Budapest, 9.15: Szalónzenekari hangv. Majd hírek, időjárás. 12.05: A rádió házi kvintettjének hangv. 17: Grammfónhang verseny. 18: Gyorsirótanfolyam. 18.20: Hangv. 19.20: Sebestyén Ede előadása. — 19.45: A kamaraszínház előadásának közvetítése. Pontos időjelzés és időjárás jelentés után cigányzene.
Bécs, 20.05: A bécsi filharmónikusok hangv.
Berlin, 20.20: Operettelőadás.
Varsó, 20.15: Szimfónikus hangv.
Milánó, 20: Grammfóna, 21: Szimfónikus hangv.

Szombat, február 4.

Bukarest, 20.40: Grammfóna. 21: Román dalok, majd könnyű zene.
Budapest, 9.15: Állástalan zenészek szimfónikus hagnversenye. 17.30: Grieg-hangverseny. 19.15: Magyar dalok. 20.45: Teimányi Emil hangversenye. 21.30: Zenekari hangverseny.
Berlin, 23.30: Ünnepi hangv.
Hamburg, 20: Tarka est, majd tánczene.
Róma, 20.45: Szinielőadás.
Strasbourg, 20.55: Operaelőadás.
Bécs, 22.20: Híres művészek grammfónlemezei.
Varsó, 22.05: Chopin hangv.

APRÓ

HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 36 szálalék kedvezmény. Apróhirdetéseik díjára előre fizetendő, Jelíges levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

3—400.000 lejjel, működő vagy csendes társat keresek jólmenő üzletemhez. Ajánlatok „Biztos megkérhető” jelígre a kiadóhivatalhoz intézendők.

Zongora, rövid, keresztthuros nagyon olcsón sürgősen eladó. Simonnál, Str. Brațianu (Király u.) 24.

Használt irodaszekrényeket megvételre keresünk. Cim a ikadóban.

VARRÓNÓ, elsőrangú francia- és angol mankás vállalko nagyon olcsón a legkülönféle fazonok készítését, csakis saját lakásán: Ovár, Karolina tér 1., emelet, 10. ajtó.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej (házhoz szállítva is) kapható Schwartz Ignácánál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7.

Az Uj Kelet könyvlegyzéke

Körmenyi: Ind, 715 82 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak 32 L
Emil Ludwig: Mussolini 57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerlem és tragédiám 56 L
Heltai: Életke 67 L
Károly Sándor: Az 500-ik emelet 40 L
B. Russel: Kína 90 L
Kassák Lajos: Angyal föld 65 L
Farnó József: Börtön 40 L
Komor András: Fischmann S. utóda 48 L
Wells: A láthatatlan ember 32 L
Julien Green: Adrienne 44 L
Möriz Zsigmond: Forró mezők 44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk 44 L
Sherwood Anderson: Tar 44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret 44 L
Katajev: A sikkasztók 44 L
Krudiv Gyula: Boldogult urfikoromban 44 L
Sztinyai Zoltán: Aranykarika 44 L
Smeljev: A pincér 44 L
Bojer: A nagy éhség 44 L
Bibó Lajos: Kétkü szerelem 44 L
Heltai Jenő: Álmokháza 44 L
Sigríd Undset: Tavasz 44 L

Ganz Abrahámné
Kóser szakácskönyve
ismét kapható az UJ KELET könyv-
osztályánál
Ara 180 lei

PÉN
Fősz...
Mo...
— Egy...
Barbier...
éjjel 12...
revolvere...
fegyház...
ahol t...
holtan t...
ságának...
megindít...
— Két...
dékbold...
közelm...
véget éle...
szerencse...
és egy f...
tek, maj...
„aludni”...
Mánap...
művészek...
kanálkül...
— Egy...
és széjje...
lentik: a...
moskalau...
fagyott...
be, hogy...
küvőjén...
ba ült...
Gamulea...
családfő...
dása mi...
átkutatta...
sikerült...
csizmáir...
len emb...
egy fark...
Gyerm...
csokolád...
— Gin...
háboru...
vedett i...
tális reg...
csengő...
hogy az...
talságn...
emelt fő...
néznie a...
val. Ara...
könyvke...
Lepagen...
Asto...
s...
é...
Máty...
— Sh...
lentik: E...
„értelme...
leni har...
uj tánc...
arányu...
a táncol...
esős kre...
des.
— A...
ból jelen...
tízezer...
renciaális...
tematika...
végig h...
tin nyelv...
nyelven...
milyen...
su pályá...
— Bre...
monarch...
lentik: E...
gol gőző...
tiszt érke...
üzetésből...
ta inte...
Cisneros...
arról, ho...
nak kife...
get s ig...
gedélyt...
Párizs fe...

UJ KELET Legújabb hírek

A bírák és a tisztikar fizetését is redukálni fogja Madgearu

Vaida magáévá tette a költségvetési bizottságok határozatait. Het, illetőleg kilencszázalékos fizetésre csökkennek. Április elsejével lép életbe a fizetésredukció

Bucuresti-Bukarest, február 2. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium tegnap a legfelsőbb törvényhozó tanácsoshoz tette át az adóbehajtásokra vonatkozó új törvényjavaslatot. A törvényt már holnap a parlament elé terjesztik. A pénzügyminisztériumban azonkívül elkészült már a szeszmonopólium törvénytervezete, amely véglegesen rendezi ezt a kérdést és a látványossági adó módosítására vonatkozó törvényjavaslat. Ez a törvény csökkenti a látványossági adót, de megszigorítja az adókövetés módját. Ma ez az adó nem csak 50 millió lejre csökkent, hanem 120 millió lej helyett, a mennyit a költségvetésben előirányoztak. Elkészült még a pótdadóról szóló törvénytervezet, amely lényegesen csökkenti az összes pótdadót, valamint az autómobilillekés módosításáról szóló törvényjavaslat. Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium az új kartell-törvényt készítette el a jelenlegi parlamenti ülészakra.

A költségvetési bizottságok ülése

A parlament költségvetési bizottságai együttes ülésre ültek össze a köztisztviselői fizetések csökkentésére vonatkozó javaslat megtárgyalására. Az ülésen Madgearu Virgil pénzügyminiszter nagy beszédet mondott, amelyben a tisztviselői fizetések redukciójának problémáját a következőképpen ismertette:

— Az én kalkulációm szerint — mondotta a pénzügyminiszter a jelenlegi 25 milliárdos költségvetés helyett 19 milliárdos budgetet érhetünk el. Az állam jövődelmeiből ezt a 19 milliárdot felülmúló garanciákkal tudjuk megvalósítani. Valóságban 22-23 milliárdos költségvetésünk lesz, de hogy a 28 milliárdos költségvetésről a 23 milliárdos költségvetéshez jussunk, jelentékeny redukciónak van szükségünk. Hitelesszeamlásokkal értünk 3 milliárd csökkentést, szükségünk van tehát még további 3 milliárd lej redukálására. Igazságos eszközökhöz kellett folyamodnom. Rendelkezésemre állt egy 700 millió lejes rendelkezési alap, amelylyel át kell hidaljam a következő három hónap nehézségeit. De április elsején más képpen kell egyensúlyba hoznunk magunkat, mert különben nem jutunk ki a káoszából.

A pénzügyminiszter terve

Ennek elérésére állítottam fel a következő terveket:

1. Az amortizációk fizetésének három hónapra való felfüggesztése.

Ezt a következőképpen indokolta a pénzügyminiszter:

— Az anyagi kiadásokból nem tudtam levágni, azért kellett ehhez az átmeneti eszközökhöz folyamodnom.

2. A tisztviselői fizetések leszállítása.

— Azt hiszem, jól cselekedtem — mondotta ezzel kapcsolatban Madgearu — mert ezzel helyreállítottam a költségvetés egyensúlyát és kiküszöböltem a defizitot.

A bírák és katonatisztek fizetését is redukálják

A költségvetési bizottság ezután vita tárgyává tette a pénzügyminiszter előterjesztését. Az összes felszólalók azt kérték, hogy a fizetésredukció az összes tisztviselőkre, bírákra és tisztokra is vonatkozzék.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy egyetért ezzel az indítvánnyal, de ezt magának a miniszterelnöknek kell támogatnia.

Vaida egyetért a bizottsággal

E célból az ülés azonnal bizottságot választott, hogy Vaidával érintkezésbe lépjen. Vaida azonnal fogadta a bizottságot és közölte annak tagjaival, hogy teljes mértékben egyetért a határozattal és a legközelebbi minisztertanács elé fogja azt terjeszteni. A parlamentnek jogában lesz, hogy ellenőrizze Madgearu kalkulációt.

A miniszterelnök annál is inkább pártfogolja Madgearu terveit, mert a mennyiben a fizetésleszállítások a bírákra és katonatisztekre is vonatkoznak, csak hét és kilenc százalékos redukcióra lesz szükség, nem a törvényben tíz és tizenkét százalékos leszállításra.

Az ott tartózkodó rendőrök megtámadott főnökük segítségére siettek. A járőrközpont lövések zaja csodította az épületek, ahol sikerült a vasgárdista csoport néhány tagját letartóztatni. Stelescu képviselő természetesen nincs közöttük. A rendőrség erőteljes nyomozást indított meg az ügyben és Stelescu ellen is eljárást indít hatóságértés vádjával.

Nagy ünnepségek voltak Rómában a fasiszta milícia alapításának tizedik évfordulóján

Róma, február 2. A fasiszta milícia alapításának 10-ik évfordulóján egész Olaszországban nagy ünnepségek voltak. Rómában Mussolini végignézte a díszmenzét és kitüntetéseket osztott az érdemes fasisztáknak. Erdemrendet kaptak a mai ünnep alkalmából többek között Balbo légügyi miniszter, Starace, a fasiszta párt főtitkára és Cerutti tábornok, aki a Marcia su Róma idején főparancsnoka volt a győzelmesen bevonuló fasiszta légióknak.

A párizsi tárgyalások ügyében a kormány kedvező hírei vannak és remélik, hogy két-három napon belül az egyezményt alá fogják írni. Egyes verziók szerint Románia külföldi adósságaiból a hitelezők 2 milliárd 200 millió lejes engedményt tennének.

Titulescu a király kérésére békesi tárgyalásokat folytat a Banca Nationala és a kormány közötti konfliktus elsimítására

Két-három napon belül befejeződnek a párizsi tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, február 2. (Az Uj Kelet tud.) Bukaresti politikai élet középpontjában az a konfliktus áll, amely ismeretesen fennáll a Banca Nationala és a kormány között a genfi egyezmény kérdésében. Miután a Banca Nationala mindeztideig nem változtatta meg azt a határozatát, amelyben tiltakozik külföldi szakértőknek a Nemzeti Bank ügyeibe való bevonása ellen,

a király kihallgatáson fogadta Anghelescu bankkormányzót és meghallgatta az ügyben nyilvánított véleményét.

Anghelescu kihallgatása után a király magához kérte Titulescu külügyminisztert és utasítást adott, hogy próbáljon

békítési tárgyalásokat kezdeményezni a Banca Nationala és a pénzügyminisztérium között fennálló konfliktus elsimítására.

A népszövetség pénzügyi bizottsága egyébként albizottságot delegált, melynek tagjai, Németország, Franciaország, Anglia és Norvégia reprezentánsai. Ez az albizottság fogja kijelölni a román kormány mellé delegált népszövetségi szakértőket.

Bukarest pénzügyi köreiben feszült érdeklődéssel tekintenek a tárgyalások kimenetelére. Most már nemcsak Genfben és Párizsban, de Bukarestben is folynak a tárgyalások, Titulescu közvetítésével Anghelescu és Madgearu között.

Stelescu vasgárdista képviselő terrorcsapatával megtámadta egy rendőrkapitányság épületét és megverte a rendőrkomiszárt

Stelescu mentelmi jogának felfüggesztését fogja kérni a bukaresti rendőrkövetség. Naponta ismétlődnek meg a vasgárdisták és cizisták terrorcselekményei

Bucuresti-Bukarest, február 2. (Az Uj Kelet tud.) Még huszonegy órája sincs annak, hogy Calinescu Armand belügyi alminiszter a cizista és vasgárdista terrorcselekményekről közölt megdöbbentő részleteket a parlamentben és máris újabb brutálisokról érkezik jelentés. A parlament viharos szerdai ülése utáni éjszaka Bukarest uccái ismét a szélsőjobb oldali terroristák tüntetéseitől voltak hangosak.

A rendőrség emberei egy kocsmában három cizista vezért tartóztatott le, mert

ezek botrányt provokáltak. A botrányt okozókat a 21. kerületi rendőrségre szállították, ahol a szolgálattevő rendőrkomiszár hallgatta ki őket. A kihallgatásukat vezető Cristescu komiszár még be sem fejezte munkáját, amikor felnyitott a rendőrkapitányság ajtaja és hangos lármával nagy vasgárdista csoport hatolt be a helyiségbe, élén Stelescu képviselővel.

Stelescu felszólította a komiszárt, hogy azonnal helyezték szabadlábra a diákokat. Cristescu kijelentette, hogy

nem helyezheti a diákokat szabadlábra, mert át kell kísértesse őket a rendőrkövetszura és csak a rendőrkövetszuri intézkedhetik fogvatartásuk, vagy szabadlábrahelyezésük felől.

Stelescu vezérlete mellett ekkor

a vasgárdisták megtámadták a komiszárt, elvették a telefontárolókat és rombolni kezdték a kapitányság irodájában.

Az ott tartózkodó rendőrök megtámadott főnökük segítségére siettek. A járőrközpont lövések zaja csodította az épületek, ahol sikerült a vasgárdista csoport néhány tagját letartóztatni. Stelescu képviselő természetesen nincs közöttük. A rendőrség erőteljes nyomozást indított meg az ügyben és Stelescu ellen is eljárást indít hatóságértés vádjával.

A rendőrkövetszura a letartóztatottakat olyan átirattal küldi az ügyészséghez,

melyben Stelescu képviselő mentelmi jogának felfüggesztését fogja kérni.

Az éjszakai eseményeket Bukarestben élénken kommentálják és kormánykörökben erőteljes akciókat terveznek a naponta kiújuló rendezavarások megakadályozására.

Március 10-ike táján jön haza Maniu

Bucuresti-Bukarest, február 2. Maniu Gyula, a lemondott miniszterelnök megkezdte külföldi utazását. Maniu tartózkodási helyeiről táviratilag vagy telefonon állandóan értesíti Vaida miniszterelnököt, akivel rendszeres kapcsolatot tart fenn külföldi útján is.

Maniu minden valószínűség szerint március 10-ike körül érkezik vissza az országba.

„Minden fasiszta német asszony föléles az gyermeket szülni”

Bécs, február 2. A Zöld kapu szálloda társalgótermében a VIII. kerületi nemzeti szocialista társaság meghívására tegnap este felolvasást tartott Hans Walden berlini horogkeresztű szociológus író. Előadásának tárgya a nő volt. Arról elmélkedett, hogy a születéseket csakugyan szabályozni kell, de nem olyan irányban, mint ahogy a marxizmus hirdeti, hanem fajvédő szemlében. Csak az igazán fajtisza házaspáraknak volna szabad megengedni a családi szaporulatot, állami hivatalokat kellene felállítani, hogy a házaspárokat ebből a szempontból vizsgálhatnák. Harsogó hahota támadt, mikor valaki azt kiáltotta közbe, hogy törvényt kell hozni, amelynek értelmében minden fajtisza német asszony legalább tíz gyermeket tartozik világra hozni. Az előadás félbeszakadt, míg a rendőrök eltávolították a rendbontókat, azután Hans Walden folytatta elmélkedéseit a nőről.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzszóvár amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcok, amelyet a testet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára finom papíron nyomva füzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

A legolcsóbb magyar lexikon a Genius Kis Lexikon,

mely 1618 hasábján 110,000 szóban 40,000 cíkkel, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej füzve, 150 lej egész vászonba kötve. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portó költség (20 lej) előzetes beküldése mellett (helyesen is) vagy utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon 9.77.

Taxa postală plătită în nume No. 224.713-92
da Baron L. P. Telefon: 9-77. Havonta 110. Évre 600. egész földre: Havonta félre 6. egész detések díjsza KELET az zsidóság egy keink utány rás megjelöl

A jugoszlá oka lehet a f Már nem a ket, hanem a Es pedig elhangzott sz külföldi lapo A jugoszl aryenterhelt megnyugtass mára tartja nak feyház való politiku bele akarja A termés és durva er külföldön is ni, miért is nálótáborra Pár napp vének vezet internállatta paraszvezér Trumbiesot Mert ren ják a jugos esendőrei. Mialatt az internálá szítják s a még sokkal erőszaknak ma Jugoszl becsületes g

Egy Kom mus rajon életrajzot. suk, hogy hivaták azel keenek talá is, mire f hiles és s mondja az Hitler ma tőmegmozg Schicklgru ni: okos m tömeg-elke nyed kéjt keréhez. A kértességt értelmi n gondolhat hogy a n alapján r Tegnap ilésén és tett bej junkerek mult gen és az a respektál

Vagyis tott töme rdvarol főrangu junkerek jelenti: vilátn e A ju Hitler k magát. fédai fo bi fogm

Aki a nevé t 1933 A sz nates v Még a széps A b szépség csajtja te él. Hat egy m követe natent önkivi ható e